

TONG Yulduzi

№3 (66388)
2003 yil
20 yanvar
dushanba
Sotuvda
erkin narxda

O'zbekiston bolalari va o'smirlarining gazetasi
Gazeta 1929 yil 1 avgustdan chiqa boshlagan.

QAMCHIY DOVONI OSHA...

Yo'l olis edi, bir vaqtlar. Chipta olish qiyin bo'lardi. Asosiy vaqtimni shohbektalarda, poyezdlarda o'tkazardim. 12 soatda ona yurtim Andijonga kirib borardim. Toliqib, charchab, yo'l azobini chekardimu qarindosh-urug'larim diydorini ko'rib, ko'nglim yengil tortardi...

Hozir esa sharoit butunlay boshqacha. Qayta ta'mirlanib, kengaytirilib qurilgan Qamchiy dovoni osha 5 soatda manzilga yetib olish mumkin. Ikki yildan beri olisni yaqin qilayotgan tunnel yo'llarniku aytmasa ham bo'ladi. Dovon yo'li viqorli tog'lar bilan bo'ylashtiradi odamni. Ko'ngil ham allanechuk parvoz qiladi. Xuddi saryog'ni kesgandayin o'yilgan tog' yonbag'irlari necha-necha insonlarga oq yo'l tilaydi. Musaffo havodan to'yib-to'yib nafas olging keladi. Mezbon tog'liklar esa meva-chevalar, kaklik va baliqlar, echki sutidan ivitilgan qatiq va qurtlar bilan siylaydi...

Kundan kunga yangi chiroyga burkanayotgan Andijon yana ham fayzli bo'lib ketibdi. Shaharning qoq o'rtasida bolalar uchun shinamgina, zamonaviy bolalar bog'i barpo etilgani, Navoiy nomidagi yangidan o'quvchilar madaniyat shahardagi qaratilgan kuchliligidan o'quvchilar vaqtlarini ekanlar. Qiziq, qanday ekan-a, Xalq ta'limi maktablari oldim. Meni bo'lim mudiri Tursunboy aka Ahmadaliyev qarshi oldi.

Muxbir safardan qaytdi

har bir maktabga, hattoki har bir o'quvchiga kirib borish. Ularni puxta o'rganib, kamchiliklarni bartaraf etishga yordam berish. Undan tashqari eng katta e'tiborni o'quvchilarni darslik bilan ta'minlashga qaratgan. Viloyat miqyosida 90 foiz o'quvchilar darslik bilan ta'minlangan. Bu yilgi fan olimpiadalaridan ko'nglimiz tog'dek ko'tarildi. Chunki barcha fanlardan o'quvchilar g'oliblikni qo'lga kiritib, Respublika miqyosiga chiqdi. O'tgan yili esa 5 ta fandan Respublikaga chiqa olmagan edik.

Bizda yana xalqaro hamkorlikka yaxshi e'tibor qaratilgan. Yaponiya investitsiyasi yordamida viloyatimizdagi 10 ta maktab qayta ta'mirlanib, qayta jihozlandi. Hozirgacha ushbu maktablarga 586000 AQSH dollari sarflandi. O'qish saviyasi oshayotgan o'quvchilarning xorijda ta'lim olishga ishtiyoqi baland. AKSELS ta'lim dasturi bo'yicha tanlovda ishtirok etgan o'quvchilardan 6 nafari Amerikada tahsil olyapti. Baliqchi tumanlik o'qituvchi Fransiyada, yana bir muallimimiz Germaniyadagi Gyote institutida malaka oshirib qaytdi.

Bu yilgi maktab bitiruvchilarimizning Oliy o'quv yurtlariga harakatlari sal sustroq bo'ldi. Davlat Test markazining axborot tahlili asosidagi ma'lumoti bo'yicha Andijon viloyati 6 o'rinda ekan. O'tgan yili 3 o'rinni egallagan edik. Shu bois ham har bir shahar va tumanda test markazlarini tashkil qildik. Maktab kutubxonalariga «Axborotnoma» va «Vestnik» ikki nusxada tarqatilyapti. Yana kasb-hunarga yo'naltirilgan tashxis markazlari tashkil etilgan. Unda o'quvchilar qiziqqan va tanlagan kasblari o'rganiladi va yordam beriladi...

Maktablar bo'limi bilan yaqindan tanishib bo'lgach, obuna masalasi bilan qiziqdim. Mutaxassis Anvar aka Mamajonov Qo'rg'ontepa tumaniga ketgani bois, dalilli ma'lumotga ega bo'la olmadim. Yaqin kelajakda mutaxassis tahririyatga qo'ng'iroq qilib, bizni yuqori ko'rsatkich bilan xursand qiladi degan umid bilan izimga qaytdim.

Muharrama PIRMATOVA.

YIL BOSHI - YO'L BOSHI

Xabaringiz bor, gazetamizning «Xatlar tegirmoni» sahifasidagi maqolalar siz aziz o'quvchilarning maktublari asosida tayyorlanadi. Unda Respublikamizning turli viloyatlaridan kelgan maktab o'quvchilarining maktublarini o'qiysiz. Biroq, Toshkent shahrining ayrim tuman maktablaridan tahririyatimizga deyarli xat kelmaydi. Demak, ular «Tong yulduzi» gazetasini o'qishmaydi yoki... Buning sababini chuqurroq bilishga harakat qildim va ayrim tuman maktablarining obunasi bilan qiziqdim.

Men bilan telefon orqali bog'langan Yakkasaroy tumanidagi xalq ta'limi bo'limining kutubxonalar bo'yicha uslubchisi Mastura opa Usmondiyorova quyidagilarni aytib berdi.

- Men o'ttiz yildan buyon kutubxona sohasida xizmat qilaman. Bu yerda ish boshlaganimga esa bir oy bo'ldi. Bolalar gazetasi «Tong yulduzi»ning bu yilgi obunasi albatta meni ham qoniqtirmadi. Ilgarilari gazeta- jurnallarga obuna bo'lish jarayonida soatlab navbatda

turganimiz yodimda.

Ayni paytda bizning Yakkasaroy tumanimizda 17 ta maktab bor. Shundan 5 tasi sof o'zbek maktabi, 4 tasi rus maktabi hisoblanadi. Qolgani esa aralash, rus-o'zbek maktablaridir.

Hozir ham maktablarimizda gazetaga obuna bo'lish davom etayapti. Biz har haftada bo'ladigan maktab rahbarlarining yig'ilishida ham gazeta- jurnallarga obuna masalasini aytib o'tishni unutmaymiz.

Opaning gaplaridan shu narsaga amin bo'ldimki, yakkasaroylik o'quvchilar gazetasining obunasida faol emas. Ammo Mastura opa va'da berdilar. Har bir sinf albatta «Tong yulduzi» gazetasini o'qiydi.

Biz opaning gaplariga ishondim. Zero, yil boshida qilingan ezgu ishlar albatta, yaxshiliklarga ulanajak. Shuning uchun ham biz yil boshi - yo'l boshi deyimiz-da.

Feruza SOYIBJON qizi.

Prezident asarlarini o'rganamiz
MILLIY ISTIQLOL G'OYASI:
ASOSY TUSHUNCHA
VA TAMOYILLAR

(Davomi.
Boshi o'tgan sonlarda).

Aholining turli qatlamlari orasidagi munosabatlar va o'zaro hamkorlikni yaxshilash jamiyatdagi barqarorlikni mustahkamlashga zamin yaratadi. Aksincha, ana shu hamkorlikning izdan chiqishi yoki munosabatlarning yomonlashuvi bu barqarorlikning buzilishiga olib keladi, ijtimoiy beqarorlik, siyosiy boshboshdoqlik va milliy parokandalikni keltirib chiqaradi.

Binobarin, ijtimoiy hamkorlikni yo'lga qo'yish va rivojlantirish hammaning, birinchi galda, davlat va jamoat tashkilotlari, jamiyatning ilg'or vakillari bo'lgan ziyolilar zimmasiga katta mas'uliyat yuklaydi.

Jamiyatimizdagi ijtimoiy hamkorlik muhitiga zarar yetkazishi mumkin bo'lgan har qanday xavf-xatarning oldini olish, ularni bartaraf etish yuzasidan zarur chora-tadbirlarni ko'rish kerak.

Millatlararo totuvlik

Bugungi kunda mamlakatimizda 130 dan ziyod millat va elat vakillari istiqomat qiladi. Har bir millat — Yaratganning mo'jizasi. Bu — olamdagi tabiiy rang-baranglik bilan jamiyatdagi milliy o'ziga xoslik dialektikasini ifodalaydi.

Millatlararo totuvlik g'oyasi — umumbashariy qadriyat bo'lib, turli xil xalqlar birgalikda istiqomat qiladigan mintaq va davlatlar milliy taraqqiyotini belgilaydi, shu joydagi tinchlik va barqarorlikning kafolati bo'lib xizmat qiladi.

Bu g'oya — bir jamiyatda yashab, yagona maqsad yo'lida mehnat qilayotgan turli millat va elatlarga mansub kishilar o'rtasidagi o'zaro hurmat, do'stlik va hamjihatlikning ma'naviy asosidir.

Bu g'oya — har bir millat vakilining iste'dodi va salohiyatini to'la ro'yobga chiqarish uchun sharoit yaratadi va uni Vatan ravnaqi, yurt tinchligi, xalq farovonligi kabi ezgu maqsadlar sari safarbar etadi.
(Davomi bor).

«Voyaga yetmaganlar ishlari bo'yicha komissiyalar faoliyatini yanada takomillashtirish to'g'risidagi» Vazirlar mahkamasining 360-sonli qaroriga asosan joylarda voyaga yetmaganlarga oid qonunlar ijrosini ta'minlash, ularning huquqlarini himoya qilish, manfaatdor tashkilotlar faoliyatini muvofiqlashtirish maqsadida komissiyalar ishi yangidan ish boshladi.

Bizning tumanimizda 91535 nafar voyaga yetmaganlar istiqomat qiladi. 84 ta umumta'lim maktablari, 15 ta maktabgacha tarbiya muassasalari, 4 ta kollejlarda o'g'il-qizlarimiz ta'lim-tarbiya olmoqdalar.

Hokimlik huzuridagi voyaga yetmaganlar komissiyasi voyaga yetmaganlar o'rtasida huquqbuzarlik, jinoyatchilik, o'z joniga qasd-qilish va turli oqimlar tarkibiga kirib qolishning oldini olish maqsadida tuman prokuraturasi, Ichki Ishlar bo'limi va «Kamolot» yoshlar ijtimoiy harakati tuman bo'limi bilan hamkorlikda mahallalar va o'quv yurtlarida muntazam ravishda tushuntirish-targ'ibot

ishlarini olib bormoqdamiz.

Joriy yilda komissiya tomonidan 13 nafar huquqbuzarlik sodir etgan bolalarga nisbatan to'plangan materiallar muhokama etildi. Shundan 12 nafar ota-ona farzand tarbiyasidagi mas'uliyatsizligi uchun ma'muriy javobgarlikka

E'TIBORLI BO'LAYLIK

tortildi. Tuman Ichki Ishlar bo'limi hisobida jinoyati va huquqbuzarligi uchun ro'yxatda turgan o'smirlar va ularning ota-onalari bilan mahalla, Ichki Ishlar xodimlari bilan birgalikda tushuntirish ishlari olib borilyapti.

Mahallalardagi huquqbuzarlikka moyil o'smirlar uchun Mang'it mahallasi hududidagi sport majmuida yoshlar sport markazi tashkil etildi. U yerda bolalar sportning har xil turlari bo'yicha mashg'ulotlarga jalb etildi.

Qadimda ota-bobolarimiz bolaning murg'ak qalbi ozor chekmasligi, toza yuragi darz ketmasligi uchun ular

yonida noxush voqealarni gapirmaganlar. Gohida qo'shni ayol bilan

janjallashayotgan onasini himoya qilish uchun tayoq, hatto pichoq ko'targan farzandlarga duch kelganimda, bolalardan ham ko'ra kattalarni terlagim, ularning o'zlari hali tarbiyaga muhtoj degim keladi.

Bola tarbiyasi nafaqat sohaning mas'ul kishilarigagina emas, balki keng jamoatchilik, mahalla-kuyning e'tiborida bo'ladigan mas'uliyatli vazifadir. Buni biz kattalar unutmasak bo'lgani.

Lola SAODATOVA,

Qashqadaryo viloyati, Qamashi tuman hokimligi huzuridagi voyaga yetmaganlar ishlari bo'yicha komissiyasining mas'ul kotibi,

Maktublar, maktublar, maktublar

KAPTAR POLAPONINI HECH UCHRATGANMISIZ?

Tabiiyki, yo'q. Qiziq, kaptar bolalari necha kunda ulg'ayarkin? Nima bilan oziqlanadi? Faqatgina ona kaptar bo'ynida yig'iladigan quyuy sut bilan kifoyaladimi? Qush suti bor narsami? Ana shunday qator savollarga kaptar xususida yozilgan maqolalar, kitoblarni varaqlasangiz, juda ko'p qiziqarli ma'lumotlarni bilib olasiz.

Tinchlik ramzi, xat tashuvchi, adashgan dengizchilarga to'g'ri manzilni ko'rsatuvchi qush bu kaptarlardir. Yaponiyada hatto tunda uchishga o'rgatilgan aloqachi kaptarlar bisyor bo'lgan ekan. Chunki tunda uchgan qushni dushman tomonning ilg'ashi mushkul bo'ladi-da.

Ayrim xorij davlatlarida kaptarlar xiyobonu ko'chalarda insonlar bilan yonma-yon yashaydi. O'sha mamlakatga tashrif buyuruvchilar, sayyohlar va bolajonlar kaptarlarga

zo'r ishtiyok bilan don-dun beradilar.

Aytishlaricha, kaptarlar 6000 yildan beri yasharkan. Tez ko'payadi. Bir yilda 20 ga yaqin tuxum qo'yadi. Suvni sevuvchi hayvon. Bir nafasda ko'p suv ichadi.

Kaptarlar asosan yovvoyi holda bo'ladi. Ikki tojli, paypoqli va boshqa zotli kaptarlarni insonlar o'zlari ko'paytiradilar. Diyorimizda ham kaptarlarni ko'paytiradigan, boqadigan bolalar ko'p uchraydi. Nainki, bolalar, balki otalar ham kaptarbozlikda qolishmaydilar. Ba'zi mahallalarda, guzarlarda qo'lbola qurilgan kaptarxonalarini ko'rib, tinchlik ramzi - Kaptar doim e'zozdaligidan faxrlanamiz.

Ozoda JIYANOVA,

Andijon viloyati, Buloqboshi tumanidagi 12 - o'rta maktabning 6-sinf o'quvchisi.

MENING IKKI ONAM BOR...

Shunday qimmatli satrlar bizning jondan aziz va mehribon onalarimizga aynan aytilgan.

Mening ikkinchi onam, aziz ustozim Dilorom opa qachondir mening buvijonim Saida opa Baqoevaning eng sevimli o'quvchilari bo'lgan bo'lsalar, endi men

namunali, aqli o'quvchi bo'lishing kerak, - deb aytadilar.

Men aziz ustozimning maslahatlariga chin dildan quloq solib, yaxshi bola bo'lishga harakat qilyapman. Maktabimizda Ilhom aka Azizov boshchiligidagi taekvando, Samandar aka Komilov boshchiligidagi kurash to'garagiga qatnashyapman. Musiqa maktabida Tatyana Viktorovna qo'lida fortopiano chalishni o'rganyapman. Mening ikkita amakim Toshkentda katta rassom. Ozod amakim Toshkent Davlat konservatoriyasini, O'zbekiston Tarix muzeyini, Toshkent metrosini yana qancha inshootlarni bezadilar. Dadajonim arxitektor. Oyijonimning ham, dadajonimning ham ota-onalari o'qituvchi bo'lishgan. Axir shuncha aziz insonlarning farzandi bo'lish menga nasib qilibdi, men ham o'z navbatida Vatanimga, yurtimga, do'stларimga, birinchi ustozim, ikkinchi onamga sodiq, yetuk inson bo'lishga intilaman.

Azizjon XABIBULIN,

Buxoro viloyati, G'ijduvon shahri,

Ulug'bek nomli 1 - maktabning

4- «B» sinf o'quvchisi.

opajonimning o'quvchilariman.

Dilorom Olimova kamtarin, dilkash va mehribon inson. U kishi menga: - Azizjon, buvijoningning nomlari va portreti maktabimizning 3-qavatini to'ldirib turibdi. Shunday ekan, bu bizga katta mas'uliyat yuklaydi. Sen

Men B.D.U. huzuridagi gimnaziya o'qiyman. Gimnaziya o'qishda barcha sharoitlar bor. Tennis, futbol maydonchasi, sport zali doimo o'quvchilar bilan gavjum. Maskanimiz zamonaviy kompyuterlar bilan jihozlangan. 1-sinf dan boshlab ingliz tili, rus tili, kompyuter savodxonligi bo'yicha saboq beriladi.

GIMNAZIYAMIZGA BIR KELING

Gimnaziya o'qishning yer uchastkasi har bir sinfga bo'lib berilgan. U yerga o'quvchilar daraxtlar, gullar ekib, parvarishlaydilar.

Biz ham sinf rahbarimiz - Nargiza opa G'ulomova, sinf boshlig'i Rayhon Oripova boshchiligidagi o'z yerimizni parvarishlaymiz.

Gimnaziya o'qish sardori Zebo Rahimova rahbarligida turli tadbirlar, bellashuvlar, uchrashuvlar uyushtiramiz.

Xullas, bilim maskanimiz bizga juda yoqadi. Ishonamizki, siz ham gimnaziya o'qishda bo'lsangiz, sizga ma'kul bo'ladi.

Zarnigor NAFETDINOVA,

Buxoro shahridagi B.D.U gimnaziya o'qishining 5- «B» sinf o'quvchisi.

Ikkinchi chorak yakunida ayrim sinfdoshlarimiz darsga o'z vaqtida kelmaydigan odat chiqarishdi. Gohida maktabga kelishadi-da, darsga umuman kirishmaydi.

Buning sababini tinib-tinchimas ustozlarimiz tezda aniqlashdi.

O'quvchilar maktab yaqinida ochilgan kompyuter

O'YINLAR O'ZIGA CHORLAR

xonasida vaqt o'tganini bilmay qolishar ekan. Kompyuter o'rganish chetda qolib, uning o'yinlari bilan band bo'lishar ekan. Ota-onalaridan katta-katta pul olib, barini kompyuter o'yiniga sarf qilishar ekan.

O'yin bilan ovora bo'lib, maktabni ham, darslarni ham butkul unutishadi-da. Oqibatda, fanlardan orqada qolib ketishadi.

Buning o'rniga o'sha o'yinlarni tashkil qilgan amakilar kompyuterni mukammal o'rgatishsa bo'lmasmikan? Kompyuter bilimdonlari ham ko'payarmidi?

Dilshod G'OFUROV,

169 - maktabning 7- «A» sinf o'quvchisi.

Dilshod IMOMOV,

Shayxontohur tumanidagi 316 - maktabning

6- «V» sinf o'quvchisi.

TAKLIF

5 - topshiriq.

Har qanday bozorda xaridor bo'lsa, albatta sotuvchi ham bo'ladi. Narxning o'zgarishi sotuvchilar harakatiga qanday ta'sir qilishini sizlar bilan ko'rib chiqamiz.

Sotuvchilarning ma'lum vaqt davomida muayyan narxda xaridorlarga sotish uchun taklif qilishga tayyor mahsuloti miqdoriga taklif deb ataladi.

Sizlar bilan yana sotuvchilar o'rtasida yoz fasli kelishi bilan kim, qancha muzqaymoq taklif qila olishi haqida so'rovnoma o'tkazdik deylik va quyidagi jadvalni hosil qildik.

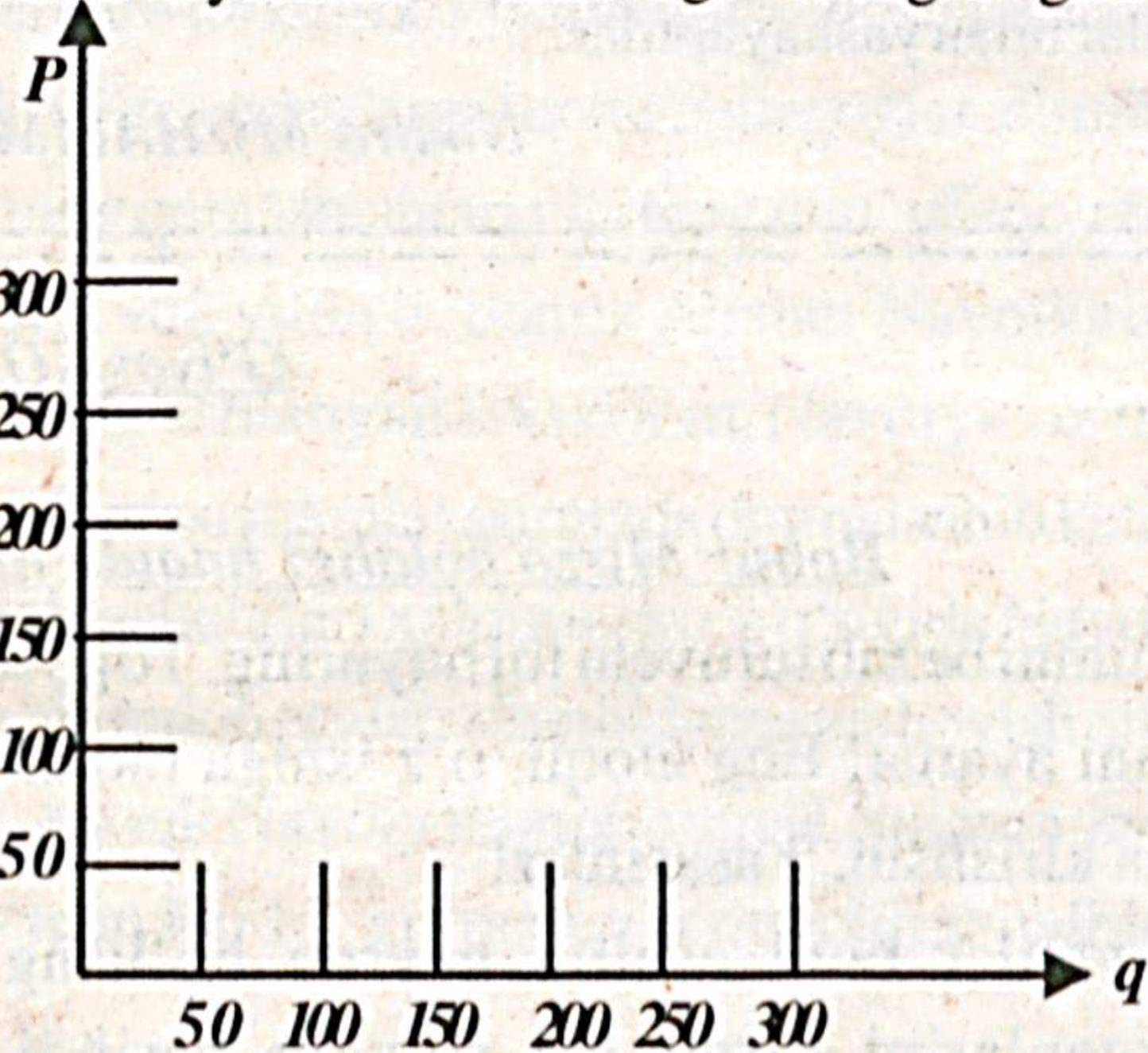
Jadval

Muzqaymoq narxi (so'm)	Sotuvchilar taklif qilishi mumkin bo'lgan muzqaymoq miqdori (dona)
35	—
50	30
75	50
100	100
150	200
300	300

1) Jadvaldan foydalanib, narxning o'zgarishi, tovar miqdoriga bog'liqligini tahlil qiling va fikringizni bildiring:

2) Nima uchun narx yuqori bo'lsa, mahsulot ishlab chiqarish va sotishga xohish kuchli bo'ladi? Javob:

3) Jadvaldan foydalanib «taklif egri chizig'i» grafisini ko'ring.

4) Avtomobillarning narxi 30%ga arzonlashsa, benzin taklifiga qanday ta'sir qiladi? Fikringizni asoslang:

5) Neft mahsulotlari narxi 30%ga oshsa, avtomobil narxida qanday o'zgarish sodir bo'ladi? Nega? Asoslang:

TAKLIFGA TA'SIR ETUVCHI NARX DAN BOSHQA OMILLAR

6 - topshiriq.

Quyidagi vaziyatlarni tahlil qiling va qisqacha izoh bering:

1-vaziyat: «O'zDEU avto» va «SamKoch avto» korxonasi hukumat farmoyishiga asosan MDH davlatlariga o'z mahsulotlarini eksport qilish, qo'shilgan qiymat solig'ini (QQS) to'lashdan ozod qilinadi, bundan tashqari, avtomobil ishlab chiqara boshlagan kundan boshlab 5 yil muddatga boshqa soliq imtiyozlaridan foydalanish huquqiga ega.

Savol: Taklifda qanday o'zgarish bo'ladi? Narxdan boshqa qaysi omil avtomobil taklifiga ta'sir ko'rsatadi?

Fikringizni asoslang:

2-vaziyat: Yaqinda Buyuk Britaniya kompaniyasining Marks & Spencer (M&S) do'konlarida kompaniya ixtirochilari tomonidan yaratilgan «gapiruvchi» kiyim va oziq-ovqat mahsulotlari do'kon peshtaxtalaridan o'rin oladi. Kiyimlar, kiyim javonida qaysi kiyimlar bilan yonma-yon turishi mumkinligi haqida o'zi gapirsa, oziq-ovqat mahsulotlari sotuvchilarga iste'mol muddati o'tib ketayotganligini eslatadi. Kompaniya tomonidan ishlab chiqariladigan kostyum va ko'ylaklar yuviladigan bo'lsa, dazmollashga

Iqtisoddan saboqlar

hojat bo'lmaydi.

Savol: M&S kompaniyasi tovarlari taklifida qanday o'zgarish bo'ladi? Qaysi omil taklifga ta'sir etmoqda. Vaziyatni tahlil qiling. Javobi:

3. Quyidagi vaziyatlarda qaysi omillar taklif miqdorining o'zgarishiga qanday ta'sir ko'rsatadi? Sotuvchi va ishlab chiqaruvchilar qaysi turdagi tovarlar taklifini ko'paytiradi, qaysi turdagi tovarlar taklifini kamaytiradi?

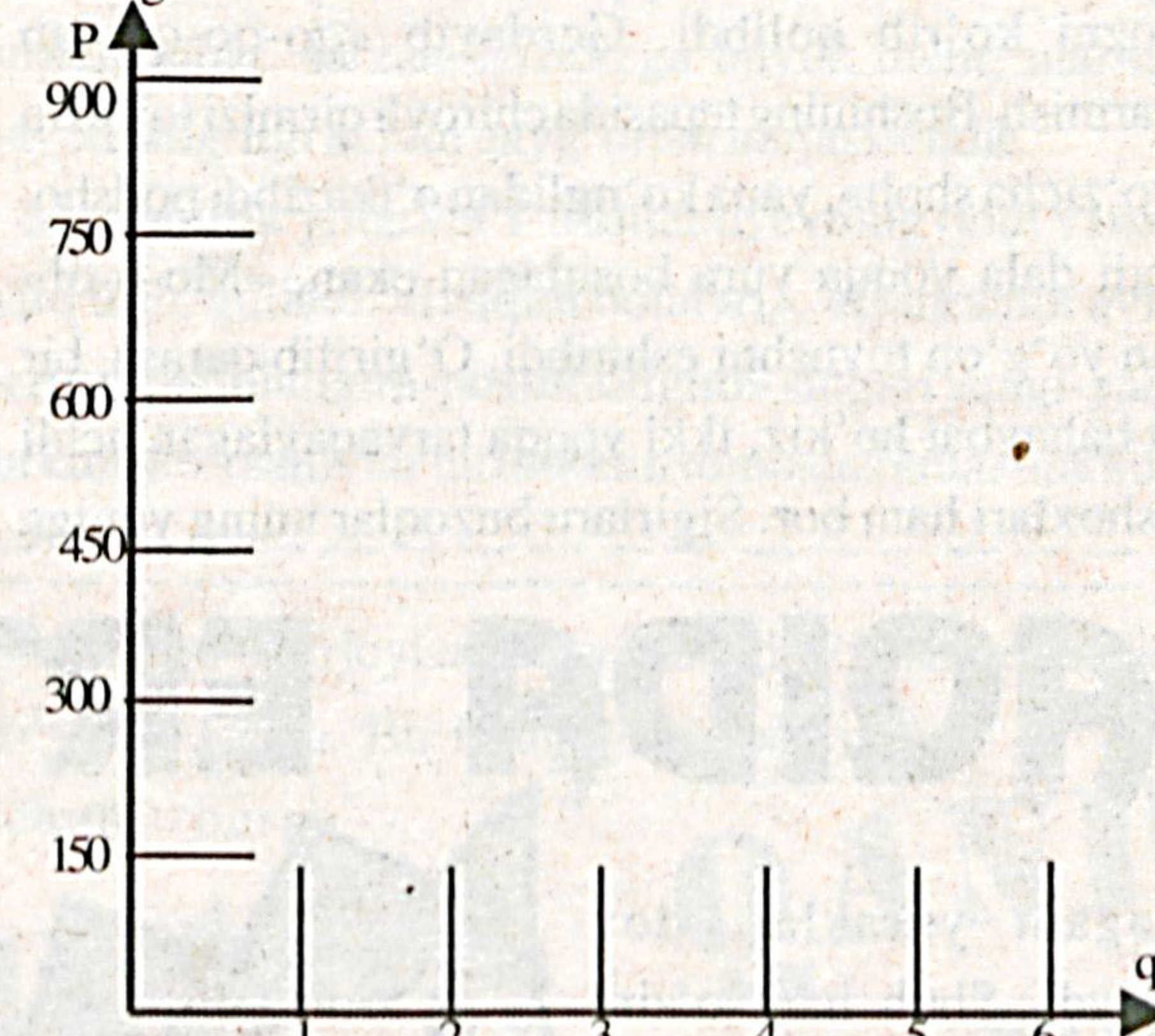
Vaziyatlar	Taklifga omillar ta'sirini sharhlang.
1. Samarqand viloyatida bahor yog'ingarchiligi sababli, o'rikzorlar gullagan vaqtda kuchli sovuq mevalarni nobud qildi.	
2. Afg'onistondagi vaziyatlarga BMT aralashuvi siyosiy ahvolning barqarorlashuviga sabab bo'lmoqda.	
3. Yangi yilda iste'molchilar daromadlari 40%ga oshishi kutilmoqda.	

4. Bozorda uzumga bo'lgan taklif $p=50q+600$ funksiyasi ko'rinishida bo'lsa, uzum taklifi jadvalini to'ldiring. Uzunning narxi 775 so'm bo'lganda bozorga necha tonna uzum taklif qilinishini aniqlang.

(p-uzum narxi, q-miqdori)

Miqdor (tonna)	1	2	3	4	5	6
Narx (so'm)						

5. Yuqoridagi jadvaldan foydalanib, «taklif chizig'i» grafisini ko'ring.

6. Soliq stavkasi kamaytirilsa...

- tovar taklifi kamayadi;
- tovar taklifi oshadi;
- tovar taklifi oshishi ham kamayishi ham mumkin;
- tovar taklifi o'zgar olmaydi.

7. Firma ishchilar maoshini 40%ga oshirdi. Bu holat tovar taklifiga...

- ta'sir etadi;
- ta'sir qilmaydi;
- ishchilar sifatli mahsulot ishlab chiqara boshlaydi;
- firma atrof-dagilarga qarab, maoshni oshirishi shart.

TAKLIF EGILUVCHANLIGI

7-topshiriq.

Taklif ham talab kabi egiluvchan yoki noegiluvchan bo'lishi mumkin. Tovar narxining o'zgarishi ishlab chiqarish hajmiga ta'sirini o'tkazsa, taklif egiluvchan bo'ladi, ta'sirchan bo'lmasa noegiluvchan.

Tovar narxi o'zgarishining ushbu tovar taklifiga ta'sir etishi, ya'ni tovar egiluvchanligini quyidagi formula yordamida topiladi:

$$\text{Taklif egiluvchanligi} = \frac{\text{Taklif miqdori o'zgarishi \% da}}{\text{narxning o'zgarishi \% da}}$$

Aytaylik, bug'doyning narxi 100 so'mdan bo'lganda, 10 tonna taklif qilishsin, narx 110 so'mga oshganda, bug'doy taklifi 13 tonnaga ko'paysin. Narx 10%ga oshganda ($110:100 \times 100\%$), taklif qilinayotgan tovar miqdori ($13:10 \times 100\%$) 30%ga oshgan. Demak, bug'doy taklifi bu holatda egiluvchan.

Agarda, bug'doy narxi 100 so'm bo'lganda, 10 tonna

bug'doy taklif qilinsa, narx 110 so'mga oshganda (10%ga), bug'doy taklifi 10,5 tonnaga oshsa ($10,5:10 \times 100\%=5\%$) bu holatda taklif noegiluvchan bo'ladi.

Hayotda egiluvchan va noegiluvchan taklifdan tashqari, mutloq egiluvchan va noegiluvchan takliflar ham bor. Mutloq egiluvchan taklifga yuqorida keltirilgan bug'doy misol bo'la oladi. Narx oshib borgan sari, bug'doy taklifi miqdori ham yil bo'yi oshib borsin. Ammo, buning ham oxir oqibat cheki bo'ladi.

Mutloq noegiluvchan taklifni hayotda tez-tez uchratish mumkin. Masalan: Rembrant rasmlaridan biri sotuvga chiqarilsa, xaridorlar rasmga qancha yuqori narx taklif qilishsa-da, taklif miqdori o'zgar olmaydi, chunki rasmning asl nusxasi yagona. Taklifning egiluvchanligini bilishimizning zarurligi shundan iboratki, ishlab chiqaruvchilar va sotuvchilar narx o'zgarishini hisobga olib tovarlarni ko'paytirish yoki kamaytirish lozimligini bilishsin. Daromad narx oshsa ko'paydimi yoki miqdorini ko'paytirsam? degan savolga javob bering.

Sizlarning bilimlaringiz yanada mustahkamlanishi uchun quyidagi topshiriqlarni yechishingizni va fikrlaringizni bildirishingizni tavsiya qilamiz.

Quyidagi vaziyatlarni tahlil qiling:

1.1kg makaronning narxi 400 so'mdan 380 so'mga arzonlashdi, taklif miqdori 10 tonnadan 11,5 tonnaga oshdi. Taklif egiluvchan bo'ladi yoki yo'qmi, aniqlang. Javob:

Xulosa:

2. Olmaning narxi 600 so'mdan 680 so'mga oshdi, taklif miqdori 1,5 tonnadan 2 tonnaga ko'paydi. Taklif egiluvchanmi yoki yo'qmi, hisoblang. Yechimi:

Xulosa:

3. Guruchning narxi 450 so'mdan 500 so'mga oshdi, guruch taklifi 3 tonnadan 3,1 tonnaga ko'paydi. Taklif egiluvchanligini hisoblang.

Xulosa:

4. Quyidagi hollarga o'z munosabatingizni bildiring.
a) Jahondagi eng yirik «Hewlett-Packard» va «Compaq Computers» kompyuter kompaniyalari qo'shilishi haqida bitimni imzolashdi. Bu ikki korxonaga nega bunday qarorga kelishdi? Bu holatni taklif egiluvchanligiga aloqasi bormi?

b) Respublikamizda «Yog'-moy tamaki sanoati» assotsiatsiyasi iste'mol tovarlarini ko'paytirish, sifatini yaxshilash va assotsiatsiyani rivojlantirish uchun 2002 yilda 7205.1 mln. so'm chet el investitsiyasini o'zlashtirishni ko'zlam oqda. Hozirgi kunda 9 ta zamonaviy yog'-moy miniliniyasiga ega bo'lgan qo'shma korxonalar tashkil etildi. Assotsiatsiyaning bu tadbirlari taklif o'zgarishiga qanday ta'sir ko'rsatadi. Bu hollarda taklif egiluvchanligiga nima deya olasiz? Fikringizni bildiring:

v) Yapon tadbirkorlarining tajribasi narx yarmiga tushirilganda, sotish bozori 10 marta kengayishini ko'rsatdi. Bu holatda taklif egiluvchanmi yoki yo'qmi? Yapon tadbirkorlarining bu tajribasini bizda ommalashtirish qanday natija beradi? Ishlab chiqaruvchilarga qanday fikr bildirasiz?

5. Taklif egiluvchanligi mavzusini qanchalik darajada o'zlashtira oldingiz? Bu mavzuni o'zlashtirish bizga kelajakda nima beradi? Fikringizni bildiring:
Manzilingiz va ism, familiyangiz, maktabingiz, sinfingiz

Hovliga kirib borganimizda qayerdandir kuy va qo'shiq ovozi taralib turardi. O'sha tomonga qarab yurdik. U yerda otanalar yig'ilishi bo'layotgan ekan.

Majlis oxirlab, bolajonlar kelgan mehmonlar uchun qo'shiq va raqslar ijro etayotgan ekanlar. Biz ham bir chekkaga o'tib tomosha qildik. Ustozlar boshchiligida tayyorlangan dastur bo'yicha chiqishlar qilishdi. «Balli, qizlar malikasi!» qiziqarli bellashuvini namoyish etishdi. Kelgan mehmonlar ham, mezbonlar ham xursand. Orzular qanotida o'z san'atini namoyish etgan bolajonlar qarsak va olqishlar olib, allanechuk bir faxr bilan xursand turishardi.

Ha, Navoiy viloyati, Karmana tumanidagi 25-maxsus maktab-internatida viloyatning 252 nafar nogiron va ko'zi ojiz bolalari ta'lim-tarbiya oladilar. Katta umidlar sari kelajakka ishonch bilan yashayotgan bu bolajonlar milliy harakatli o'yinlar, «Quvnoq startlar», «Kim chaqqon», «Balli, qizlar» kabi qiziqarli bellashuvlar, sport o'yinlari o'tkazisharkan. Yana internatda kasb-hunarga yo'naltirish yaxshi yo'lga qo'yilgan. Maktabda muntazam o'tkazib turilgan «Onajonim suratini chizaman», «Sehrli qo'llar», «Kim chaqqon» kabi kasb-hunarga yo'naltirilgan tanlovlar bolalarning nafaqat chaqqonligini, balki ularning sabr-bardoshli, tinimsiz izlanishini shakllantirib boradi. Shu internatda hayotini, o'zining butkul bilimni bag'ishlagan aziz va mehribon ustozlardan Salomat opa Turobova, Alloma opa Rizayeva, Baxtiniso opa Ashurova 30 yildan buyon ishlayotgan bo'lsalar, Berguliyeva Munira, Umarova Zinnat, Ro'ziyeva

ORZULAR OG'USHIDA

Musanna, Karimov Berdiqul akalar 25 yildan buyon mehnat

7- «V» sinf o'quvchilari To'rayev Yusuf, Narzullayev Avaz viloyat miqyosidagi rassomchilik tanloviga qatnashgan bo'lsa, 9- «B» sinfidan Iftixor ismli bola Farg'onada Respublika miqyosidagi o'tkazilgan «Umid nihollari» musobaqalarida yengil atletika turi bo'yicha ishtirok etdi.

qilib kelishayapti. Shunday fidoyi, jonkuyar, g'amxo'r ustozlar ardog'ida yashayotgan bolajonlar esa o'zlarini nogironligini unutib, hayotga katta umid bilan qarashayapti. Ular yaxshi baholarga o'qish bilan birga viloyat, Respublika, tanlov, festival va sport musobaqalarida ishtirok etishayapti.

Bolalarning tarbiyasi uchun davlatimiz hech narsani ayamaydi. 5 mahal issiq ovqat, kiyim-kechak va barcha kerakli anjomlar bilan ta'minlayapti. 2002 yil uchun maktab-internatni takomillashtirish maqsadida 1 million 600 ming so'm rejalashtirilgan. Maktab direktori Amonov Amin akaning sa'y-harakatlari bilan o'quvchilar hayoti, sog'lig'i yaxshilanishi uchun ko'p savobli ishlar bajarilayapti. 2002 yil 8 oy mobaynida qariyb 600 ming so'm xayriya yordami tushgan.

Maktab-internatda voyaga yetmagan bolalar bilan ishlash komissiyasi ishlab turibdi. Ular huquqbuzarlikni oldini olish, «Giyohvandlik - ma'naviy qashshoqlik», «Chekishning zarari», «Jinoyat va jazo» kabi mavzularda suhbat va tadbirlar o'tkazib turishibdi. Internatda 47 nafar iqtidorli bolaro'yxatga olinib, badiiy havaskorlik, raqs san'ati, musavvirlar, duradgorlar, tikuvchilar, fanlar bo'yicha 11 turdagi to'garak ishlab turibdi. Internatning 70 nafar o'qituvchisi va 54 nafar tarbiyachisi qo'llaridan kelganicha, shu internatda o'qib, katta bo'layotgan bolalar uchun xizmatlarini ayamayaptilar.

Katta e'tibor va cheksiz mehr ardog'ida o'sayotgan bolajonlar o'z kamchiligini unutib, hayotda katta umid va orzular bilan yashayaptilar.

Nodira MUHAMMEDOVA.

(Davomi. Boshi o'tgan sonda.)

-Ha, bor. Aying-chi, podsholar nima uchun boshlariga toj kiyadilar? - U so'zlarkan, tojni ifodalab, kaftlarini boshiga olib bordi.

-O'z martabalarining boshqalardan ko'portiq ekanini ko'rsatish, savlat uchun, bolam. Aslida unisiyam-bunisiyam Ollahning bandasi.

-Tojini yechsa, podshoyam oddiy odamlarday bo'lib qoladi-a?

-Ha, shunday. Agar shoh bilan gadoni bir hammomga kiritsalar-da, eng oqil donishmandni ham u yerga olib borib, qay biri shohu qay biri gado, ajratib ber, desalar, u boshi qotib, og'zini ocholmay qolgan bo'lardi. Kel, endi men senga toj haqidagi ertakni aytib bera qolay.

-Oh! Qanday yaxshi-ya! Aying, joon buvijon! Tezroq aytqoling. Jim tinglab yotaman.

-Savol bermaysanmi ishqilib? Gaptiqishtirmaysanmi?

-Yo'q! Yo'q! Og'zimniyam ochmayman!

-Bo'lmasa eshit. Ixm! Ixm!

-Boshlang buvijon! - deydi-da, Zahiriddin momosi bag'riga yanayam surilib oladi. Esondavlat begim ham yumshoq bolish olib yonboshlaydi.

-Bir bor ekan, bir yo'q ekan, qadim-qadim zamonda bir podsho o'tgan ekan. U chog'larda hali shohlar toj nimaligini bilishmas ekanlar. Shoh saroyida yuraverib rosa zerikib, u yoq-bu yoqni aylangani ko'chaga chiqibdi.

Eng avval borib chorchaman gulzorni tomosha qilibdi. Biri-biridan go'zal, nafis gullar ko'zni yashnatarmish. Mayin shabada ularni tebratib qo'yarmish. Gulzorning yuqorirog'ida bir tup gultojxo'roz gerdayib, boshini tikka qilib, boshqa gullarga farmonbardorlik qilayotganday turganmish. «Bu ham gulzorning shohi ekan-da?! Boshidagi tojini qarang, - ko'nglidan o'tkazibdi podsho. «Guli-toji-xo'roz», - debdi o'zicha, - qani endi yo'lda davom etay-chi... Shunday deb

ketayotsa, ko'chada bir to'da tovuqlarni tirqiratib yurgan xo'rozni ko'rib qolibdi. Gerdayib «qo-qo-qo» lab qo'yarmish. Boshining tepasida chiroyli qirmizi toj. «Bu ham o'zicha shoh», yana ko'nglidan o'tkazibdi podsho. U endi dala yoqqa yura boshlagan ekan, «Mo-o-o!» degan yo'g'on tovushni eshitibdi. O'girilib qarasa, bir katta bahaybat ho'kiz, ikki yoqqa tarvaqaylagan uchli ayri shoxlari ham bor. Sigirlaru buzoqlar uning yoniga

TOJ HAQIDA ERTAK

yo'lagani yuraklari dov bermaydi. Shoh ham o'zini chetga olibdi. «Bu ham o'zicha shoh. Shohi-toji».

Ko'rmaganmen. Ammo podshohning ham boshida toji bo'ladi, deb eshitib edim... Endi podsho yuksak toqqa nigoh tashlabdi. Cho'qqisida quyosh nur taratib, xuddi toj yanglig' ko'zni qamashtirib turibdi. «Ana bu - toj! Tog'lar cho'qqisining ko'rki, savlati, viqori!» Butun boshli mamlakatning hukmdori bo'la turib, bir mengina betoj podsho bo'lib o'tib ketayotgan ekanman. Boshimda barxatdan bo'lsa-da, oddiy kuloh. Shu ham podsholik bo'ldi-yu. Ana shuning uchun ham amiru umarolarim, navkarlarim, fuqarolarim, amru-farmonimni bajaradilaru savlatimdan hurkmaydilar...»

Podsho shosha-pisha ortiga, saroyga qaytibdi.

-Hoy! Kim bor? Saroybon!

-Labbay, a'lo hazrat!

-Bosh vazimi, xazinabonni, shayhulislomu qozi-kalonnini tez chorla bu yerga! Tez!

-Farmoningiz bajo etilur, shohim!

Zum o'tmay uzun-qisqa bo'lib aytgan odamlari kirib kelishibdi.

-Gap bunday! - debdi shoh, - mening ham muborak

G'iyos KOMILOV

Bobur Mirzo bolaligi haqida hikoyalar

boshimni bezab turuvchi toj buyuring. Toj! Xazinabon, oltinni ayama! Eng atoqli, o'z ishiga mohir zargarlar ishga kirishsin. Yasasinlar!

A'yonlar buni eshitib hayron bo'lishgan ekan, ko'rganlarini birma-bir so'zlab beribdi podsho.

Shundagina amrning mazmunini anglab yetib, tezda ishga kirishib ketishibdi... Shunday qilib, shohlarning oltin toji yuzaga kelgan ekan...

-Himm... Yashang, buvijon! Juda qiziq ertak ekan-a?! - dedi Zahiriddin buvisiga havas bilan boqib so'radi. - Unday bo'lsa, nega otam toj kiymaydilar!

«U kishi bir viloyat hokimi, xolos. Tojni katta-katta mamlakatlarning podsholari kiyurlar. Masalan, Husayn Boyqaro kabi...» - demoqchi bo'ldi-yu nevarasining ko'ngli o'ksimasin uchun:

-Otangiz kamsuqum, fuqaroparvar podsholar. Shu uchun tojni havas qilmaydilar, - deb javob qildi.

-Ha-a... Bu ham yaxshi, - buvisining aytganlarini ma'qulladi Zahiriddin. Uni ham sandal harorati, ham buvisining tafti, ham ertak sehri elitib qo'ygan edi. Og'izchasini katta ochib, bir esnab oldi.

-Buvi, nega odamga esnoq keladi-ya, - so'radi kichkintoy.

-Ha deb ezmachuruklik qilavermay uxlashi uchun. Bildingmi? Ko'zlarini yum endi, bolam, allamahol bo'lib qoldi. Qara, qandildagi shamlar ham xira tortib boryapti.

-Xo'p, - deb Zahiriddin avval tepasidagi shamaloqday shamlarga, keyin derazaga qaradi. Tashqari rostdan ham qop-qorong'u edi. U yana bir bor esnab oldi-da, boshchasini yumshoq bolishga yaxshiroq o'rnatirib, asta ko'zini yuma boshladi.

(Tamom.)

O'zTV jonkuyarlari

Bolalar shoiri, tinib-tinchimas jurnalist Tohir Mullaboyevni O'zbekistonimizda qadami yetmagan joy bo'lmas kerak. U hamisha qayerga bormasin, maktab o'quvchilari, muallimlar davrasida. Maktab o'quvchilari bilan o'qituvchilarning o'rtasidagi

beg'ubor, samimiy munosabatlar hukm surgan maskan, voyaga

yetayotgan avlod tarbiyasi, tafakkurini shakllantirish ustaxonasidir.

T.Mullaboyev bir umrga maktabga sadoqatli bo'lib qoldi. Uning barcha tashkilotchilik, ijodiy, jamoatchilik faoliyati maktab bilan, o'quvchilar hayoti bilan chambarchas bog'liq. Toshkentdagi 45 - maktabni muvaffaqiyatli bitirgach, Nizomiy nomidagi Pedagogika institutiga (hozir universitet) kirib o'qiy boshladi. Oliy o'quv yurtini bitirib, Toshkent telestudiyasining bolalar redaksiyasida ijodiy faoliyatini boshladi. Tajribali redaktor, rejissyorlar bilan hamkorlikda rang-barang ko'rsatuvlar tayyorlay boshladi. Televizion

jurnalistikasining o'ziga xos xususiyatlarini puxta o'rganib oldi. O'quvchi bolalar ishtirokidagi tayyorlagan ko'rsatuvlari mutaxassislar tomonidan yuqori baholandi. Uning tashabbusi, sa'y-harakati bilan ekran yuzini ko'rgan «Ota-onalar universiteti», «Mo'jizalar olamiga sayohat», «Quvnoq startlar» turkum ko'rsatuvlari tomoshabinlarga manzur bo'ldi. Ko'rsatuvlarga mohir pedagoglar, olimlar, o'quvchilarning qatnashishlari ularning muvaffaqiyatini ta'minlar edi. 1968 yilda bobomiz Alisher Navoiyning 525 yilligiga bag'ishlangan «Assalom, Navoiy» - o'tkir zehnlilar mushoirasi mamlakatimizda ommalashib ketdi. Ko'rsatuv qatnashchilari xalqimiz ko'z o'ngida Navoiy me'rosining bilimdon egalari ekanliklarini namoyish qilib ko'rsatdilar. Atoqli Navoiyshunos olim H.Sulaymonov raisligida o'tgan har bir ko'rsatuv o'quvchilar qalbida

chuqur taassurot qoldirdi. Jurnalist T.Mullaboyev xalqaro YUNESKO tashkilotining diplomi va bronza medaliga loyiq deb topildi.

1970 yillarda birinchi marta «Zangori ekran» da namoyish

havola etildi. Bolalar va o'smirlar ularni katta qiziqish bilan kutib oldilar. Hamisha ijodcho'qqilarini ko'zlaydigan, fidoiy inson bitta tahririyatda ishlab, sermazzmun, qiziqarli ko'rsatuvlari bilan O'zbekiston televideniya taraqiyotiga

katta hissa qo'shib kelayotir.

Tohir bobo Mullaboyev

JAVOHIRLAR XAZINASI

serqirra ijodkor. U qirq yildan buyon topishmoqlar janrida qalam tebratib kelmoqda. Uning yuzlab topishmoqlarini ota-onalaringiz, siz o'quvchi bolalar gazeta va jurnallari sahifalarida o'qigansiz. Shoir bobongiz sizni o'rab turgan buyumlar, tabiat manzaralari haqida jumboqlarga boy topishmoqlar yaratadilar. Bittagina misol keltiraylik:

Javohir xazinasin,

O'rgansak birin-ketin.

Boylilari qatma-qat,

Turgan bitgani hikmat.

Yolg'iz qolsang suhbatdosh,

Birga bo'lsang, u sirdosh,

Bilimingni oshirar,

G'ayratingni toshirar.

Sezib turgan bo'lsangiz kerak, topishmoq kitob haqida. Shunday ajoyib, aqlni charxlaydigan, topqirlikka o'rgatadigan topishmoqlardan iborat, o'nga yaqin kitoblar nashr ettirgan.

Bolalarga atab yozgan, turli ko'rik-tanlovlarda g'olib deb topilgan o'nlab qo'shiqlari «Turkiston farzandimiz» kitobiga jamlangan. Ertaning, nurli kelajakning tashvishi bilan yurgan Tohir bobo zukko farzandlarimizga hali ko'plab ko'rsatuvlar, topishmoqlar, qo'shiqlar, kitoblar armug'on qilishiga ishonamiz. Unga sixat-salomatlik, jo'sh urib turgan ilhom, barakali umr tilaymiz.

Mirza Anvar KARIMOV.

Zilzila bo'lishi ehtimoli bor hududlarda yashovchi har bir inson ongli va muntazam ravishda tayyorlanib yurishi kerak. Qayerda bo'lmasin - ish joyidami, ko'chadami, do'kondami, transport va boshqa joylardami o'z reja va harakatlarini ilgaridan o'ylab qo'ygan bo'lishlari kerak.

Quyida zilzila ehtimoli bo'lganda

qanday tayyorgarliklar ko'rilishini ro'yxati keltirilgan. Ularning bir qismi, darhol oddiy qilinadigan tadbirlar, qolganlari o'z vaqtini va kuchini, xavfsizlikni ta'minlashni kuchaytirishga, ishlatishda tayyor bo'lganlarga maslahat sifatida mo'ljallangan.

1. Zilzila ehtimoli bo'lgan taqdirda uydan qayerdan, qaysi joydan chiqib ketishni oldindan mo'ljallab qo'yish lozim. Birdan zilzila kechasi bo'lib qolgan taqdirda dahlizlar, eshiklar odamlarga to'lib ketgan bo'ladi. Eshiklar ham qiyshayib, devorga siqilib qolgan bo'ladi.

2. Oldindan ichkari xonalarning eng xavfsiz joylarini aniqlab qo'yish kerak. Bularga asosiy devor bo'laklari, ichkari eshik oralari, baquvvat stol va krovatlar misol bo'la oladi.

3. Zilzila bo'lib qolgan taqdirda darhol xavfsiz joylarga borib turishni bolalarga va boshqa oila a'zolariga o'rgatib qo'yimoq lozim.

4. Agar zaruriyat bo'lmasa og'ir buyumlarni shkaf ustida va tokchalarda saqlamaslik lozim.

5. Uyda va boshqa joylarda chiroqlarni, gazni va suvni

to'xtatib qo'yish joylarini qayerdaligini bilish va tekshirib qo'yimoq lozim. Bu tarmoqlarni berkitish uchun burab

qo'yilgan qalpoqchalarini aylantirishga kerak bo'ladigan moslamalari yaqinroq joylarda saqlash kerak.

6. Birinchi tibbiy yordam ko'rsatish uchun zarur bo'lgan dorilarni doimo tayyor tutish va ularni qo'llash usullarini bilib qo'ygan yaxshi. Agar odam o'z bir me'yorda saqlab turishi uchun qandaydir bir xil dorilarni iste'mol qilsa, unda shu dorilardan o'zi va o'ziga yaqin bo'lganlar uchun daxlsiz xajmda g'amlab qo'yish kerak.

7. Batareyka yordamida ishlaydigan elektr asboblari batareykani ko'proq g'amlab qo'yish kerak.

8. Ag'darilib ketishi mumkin bo'lgan kitob javonlari va boshqa og'ir uy jihozlarini devorlarga mahkamlab qo'yilsa, maqsadga muvofiq bo'ladi.

9. Yong'indan xavfli va zararli ashyolarni to'kilib

ketmaydigan ishonchli joylarda saqlash kerak.

10. Krovatlarni uzoqroqda deraza-oynalardan, uy ko'zgularidan va yiqilishi mumkin bo'lgan buyumlardan uzoqroqda joylashtirish kerak.

11. Yashayotgan uylar holatini tekshirib, uni mustahkamlashga kerak bo'lgan ashyolarni aniqlab, tezdata mirlash choralarini qilib qo'ygan yaxshi.

12. Mahalliy idoralarning tabiiy ofatlarga tayyorgarlikni ta'mirlash, yordam berish va ularni eski uylarni tiklash va yangidan qurish ishlarini qo'llab-quvvatlash kerak.

13. Har bir xonadonning telefon daftarlarida tez tibbiy yordam, yong'in, militsiya va seysmik stansiya telefon nomerlari yozilgan bo'lishi kerak.

Keltirilgan tavsiyalarga vijdonan qaralsa, zilzilaning og'ir oqibatlarini kamaytirish va sodir bo'lishi mumkin bo'lgan zilzilalar vaqtida odamlar o'zlariga va boshqalarga ko'p foyda keltirishlari mumkin.

Zilzila bo'yicha bosh mutaxassis, geologiya-mineralogiya fanlari nomzodi

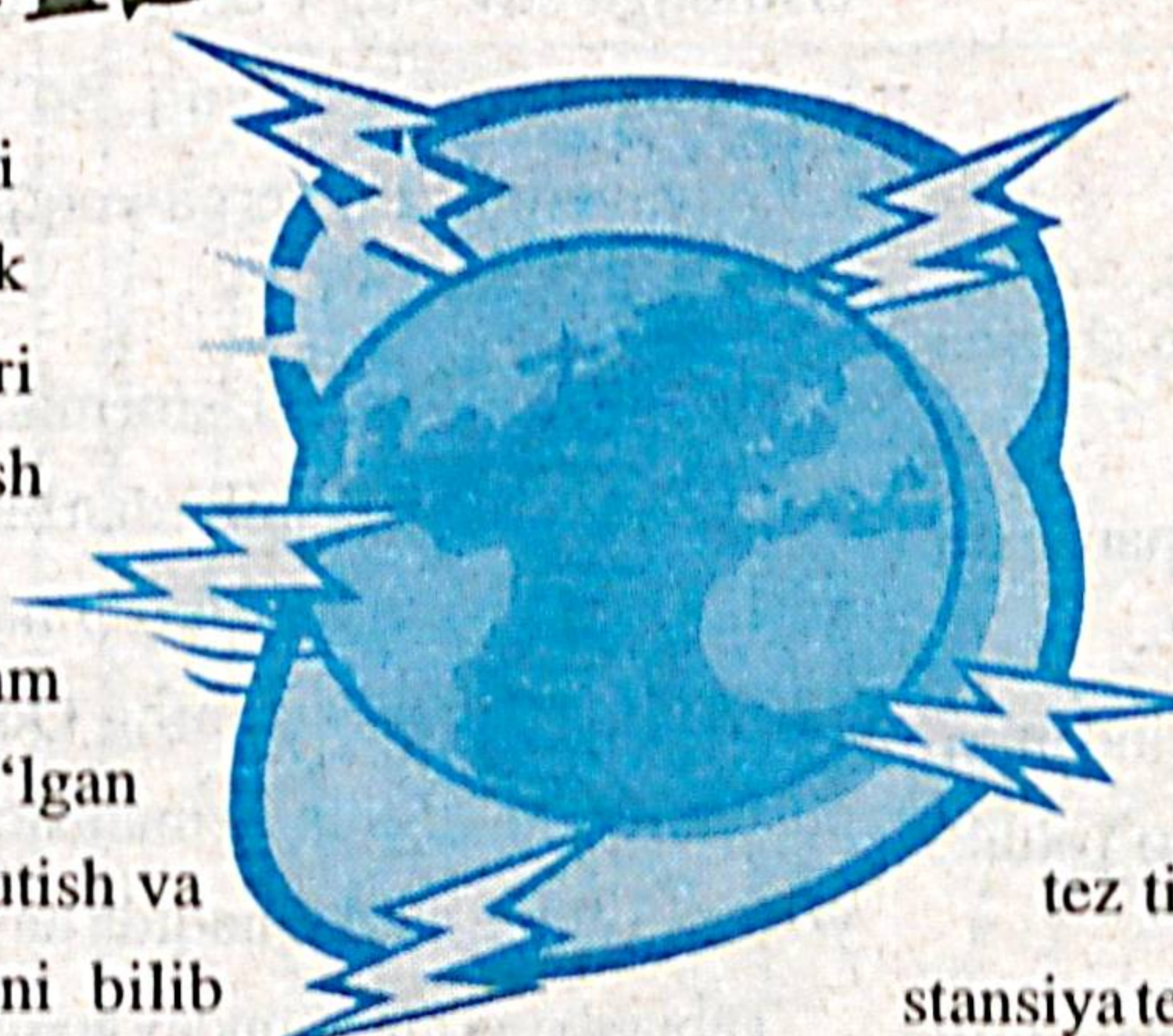
Sobir ERGASHEV,

Chirchiq shahar, 23 - yordamchi maktab,

geografiya fani o'qituvchisi

Luiza ERGASHEVA.

ZILZILAGA QANDAY TAYYORLANISH KERAK

"BERDOLI" GA MUNOSIB QIZ

Umida Xolmirzayeva - Qashqadaryo viloyati, Qamashi tumanidagi Berdoli qishlog'idagi Ulug'bek nomli 43-o'rta maktabning 11- «A» sinfida o'qiydi. Umida fanlardan a'lo baholarga o'qish bilan birga, adabiyotga, she'riyatga qiziqadi. Uning «So'zlarimda ko'klam kular» deb nomlangan she'riy kitobchasi nashrdan chiqdi.

Qishki ta'til kunlarida Umida poytaxtga, sayohatga keldi. Shu bahona u bilan suhbatlashdim. Maktabi, qishloqdoshlari va albatta orzulari haqida qiziqdim.

- Maktabimiz unchalik katta emas. Unda 700 nafar o'quvchi ta'lim- tarbiya oladi. «Mohir qo'llar», «Adabiyot», «Huquqshunoslik», «Matematika», «Musiqqa» kabi o'nlab fan va ijodkorlik to'garaklari faoliyat ko'rsatadi. O'quvchilar darsdan bo'sh vaqtlarida ana shu to'garaklarga jalb qilingan.

Shu bilan birga maktab o'quvchilari sportga ham jiddiy e'tibor berishadi. Buning uchun sport maydonchamizda futbol, voleybol, kurash kabi sport turlari tashkillangan.

Xullas, maktabimizda biz o'quvchilar uchun barcha sharoitlar yaratilgan. Buning uchun maktab rahbarimiz Abduali aka Odilov, ustozlarimiz Qurbon aka Berdiyev, Orol aka Berdiyev, Normurod aka Ochilov, Sofiya opa Noxanova kabilarga katta rahmat. Ular bizlardan vaqtlarini ham, bilimlarini ham ayashmaydi.

ONAM

Meni kutib umidlar bilan
Yaratgandan umrim so'ragan.
Kechalari allalar aytib,
Mehr, degan ro'mol o'ragan.

Onajonim, mehringiz cheksiz
Atrofimda parvona jonsiz.
Ko'z yoshlarim to'kilsa, nogoh
G'am yetkazmas bir soyabonsiz.

Jafokashim, onamning ko'ngli
Ukalarim, singlim, mendadir.
Ne uchindir mening g'o'r ko'nglim,
Faqatgina she'rim sendadir.

Umida XOLMIRZAYEVA.

Qishlog'imiz Berdoli deb ataladi. Aytishlaricha «Berdoli» so'zining ma'nosi «Yerning kindigi» ekan.

Haqiqatan ham qishlog'imizning qoq o'rtasidan Qashqadaryo daryosi sharqirab oqib o'tadi. Bahorda esa hammayoq yam-yashil bo'ladi. Lolalar qip-qizil ochiladi. O'rikzorlari bog'lar oppoq gulga burkanib oladi. Bunday manzarani kuzata turib, beixtiyor yer sharining eng go'zal, o'xshashi yo'q nuqtasi deb o'ylaysiz.

Mehnatkash
qishloqdoshlarim
b i l a n
suhbatlashsangiz,
dilingiz yayraydi.

Qishlog'imizda Qurbon baxshi, Mushkul bova degan ziyoratgohlar bor.

Qishlog'imning tarixi 600 yildan ilgariroqqa borib taqaladi. Bobolarimizning aytishlaricha, Amir Temur bobomiz daryo bo'ylab, qishlog'imizdan o'tgan ekanlar.

Nima bo'lganda ham tabiati toza, havosi sof, yeri tillaga teng, jannati yurtimning farzandi ekanligimdan ko'nglim tog'dek ko'tariladi.

Umida o'z orzulari haqida ham aytishni unutmadi. Avvalo, mana shu yurtga, qishloqdoshlariga, qolaversa, ota-onasiga munosib inson bo'lish ekan.

Kelajakda jurnalist bo'lishni juda xohlaydi. Hatto jurnalist, aql-idrokli, ziyrak, to'g'ri so'z va halol bo'lishi kerakligini ham biladi. Hamisha shunga intilib yashaydi. Niyating yo'ldosh bo'lsin, Umida!

Feruza ODILOVA.

Bu voqeani menga buvijonim so'zlab bergan edilar. Men ham sizlarga ularning tillaridan gapirib beraman.

«Biz turadigan joy toqqa yaqin edi. Tog'imiz oldida esa ko'tarma bor edi. U paytda men 7-sinf o'quvchisi edim. Biz har kuni tepalikka chiqib, mazza qilib chana uchar edik. Kunlardan bir kuni eng yaqin dugonam Nigora chana uchayotganimizda yonimizga kelib:

- Hoy, bilasizlarmi, ko'tarmaga ko'k qor yog'ibdi, - desa bo'ladi, hamma ustidan rosa qotib kuldi.

KO'TARMAGA QOR YOG'IBDI

- Nimaga kulasizlar? Hatto qorni ham ushlab ko'rdim, tagigacha ko'm-ko'k.

- Bo'ldi Nigora, hazilni bas qilgin, baribir hech kim senga ishonmaydi, - deb chana uchishni davom ettira boshladim. Shunda Nigora:

- To'xta, Tojixon, ishonmaysan-a?

- Ishonmayman!

- Unda, ko'tarmaga hammamiz boramiz, o'shanda gapim rostligini isbot qilib beraman.

- Mayli, kelishdik. Faqat ustozimiz Gulnora opani ham o'zimiz bilan olamiz.

Bu xabarni eshitgan ustozimiz ajablandilar-da, indamay biz bilan birga yo'lga tushdilar. Biz ko'tarmaga yo'l oldik. Men ustozimni savollarga tuta boshladim.

- Kitoblarda qor hamisha oq bo'ladi-ku, qanday qilib ko'tarmaga ko'k qor yog'di?

- To'g'ri, hamma vaqt qor oq bo'ladi. Balki u yerda bo'yoq xususiyatiga ega tuproq bordir. Yaxshisi borganimizda hammasi ayon bo'ladi.

Men bir oz o'ylanib qoldim, axir kichkina quruq siyoh bir chelak suvga solinsa, hamma suv rangga kiradi. U yerda ham ko'k bo'yoq bordir. Shularni o'ylab, boshqa bolalar qatori astalik bilan tepaga ko'tarila boshladim.

Nihoyat ko'tarmaga yetib keldik. Hammaning og'zi ochilib qoldi. Ajabo, u yerda xuddi maysa o'sganga

o'xshaydi-ya, ko'zlarimga ishonmadim, hammayoq ko'm-ko'k edi. Bir necha kishi esa qo'lida turli xil asboblardan qorni tekshirayotgan edi. Gulnora opa ham ularni yonlariga borib nimalarnidir gaplashdilar, keyin oldimizga kelib:

- Bolalar, chindan ham bu yerga ko'k qor yog'ibdi.

- Qanday qilib ko'k qor yog'adi?

Hamma bolalar Gulnora opaga hayron qaradi.

- Buning sababi, suv o'tidir. Bilasizlarmi, ariqlarning tagida, ko'lmak suvlarda ana shunday o'tlar ko'p bo'ladi. Ular bir va ko'phujayrali bo'lishi mumkin. Osmonga suv bug'i bilan birga ko'tariladi. Qorning harorati qancha sovuq bo'lmasin, suv o'ti tez ko'payaveradi. Bu yerga yoqqan qorning suv o'ti bor ekan, - dedilar.

Biz bularning hammasini mikroskopda ko'rdik. Yana bizga shu yerdagi kishilardan biri qizil, sariq, ko'k, qora qorlar to'g'risida ham ko'p narsalarni so'zlab berdi: 1907 yilda Tyan-Shanning Qorachoy tog'i dovonida pushti, Kavkaz, Sibir, Armaniston tog'lariga esa qizil qor yog'gan ekan, shular haqida ham bilib oldik.

- Tabiatda qorning bunday hodisalari «qorning gullashi» deyilarkan. Bunga sabab suv o'tlari, - dedi boyagi kishilardan biri. - Hozir suv o'tlarining bunday turlari 70 dan ortiqdir.

- Tabiat juda qiziq ekan-da. Inson xayoliga kelmagan hodisalar ham yuz beraverar ekan. Hatto qor ham gullar ekan», deya buvim hikoyalarni yakunladilar.

Nilufarxon BAHROMOVA,
Nafis san'at litseyining
9- «A» sinf o'quvchisi.

Yangi qo'shiq o'rganamiz

O'ZBEKISTONIM

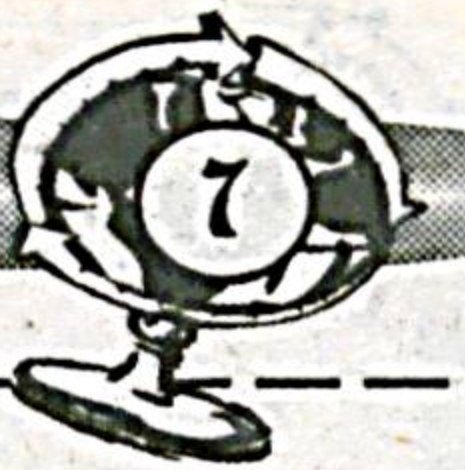
Sotima Aniyozova she'ri.

Hayitboy Norboyev musiqasi.

Paxtaga kon,	Yashnagay diyor,
Bug'doyga makon.	O'zbekistonim.
O'z diyorimsan,	Nurli kelajak,
O'zbekistonim.	Seni kutajak.
Naqarot.	Sen bilan obod,
O'zbekistonim,	O'zbekistonim.
O'zbekistonim.	O'zbekistonim.
O'z diyorimsan,	Mustaqil elim,
O'zbekistonim.	Iqbolim porloq.
Bog'laring bahor,	Yashnayver har dam,
Ochmoqda chiroy.	O'zbekistonim.
	Naqarot.

O'zbekistonim c. Aniyozova she'ri.
X. Norboyev musiqasi

Aziz mehmondo'st, qo'li shirin, pazanda qizlar! Siz endi «Yoqimli ishtaha!» sahifasi orqali nafaqat shirinliklar va salatlarini, balki dasturxon bezatish san'ati, siz uchun yangilik bo'lgan taomlarni, shirinliklarni ham o'rganib borasiz. Azal-azaldan dasturxonimiz ko'rki bo'lgan shirinliklar endi sizning ham yon daftarchangizdan o'rin egallaydi. O'zingiz ijod qilgan salat, taom, shirinliklar bilan sahifamiz orqali tengdoshlaringizni boxabar qilishingiz mumkin. «Yoqimli ishtaha!» sahifasiga maktub yo'llang va mahoratingizni ko'rsating.

tayyorlangan taomlarni xilma-xilligi, miqdoriga, idish-tovoqlarga va ularni joylashtirishga bog'liq. Dasturxon, xontaxta, stol sharoitiga qarab palos ustiga yoziladi, dasturxonni ham idishlarga moslab olinsa, taomlar yaxshi ajralib turadi.

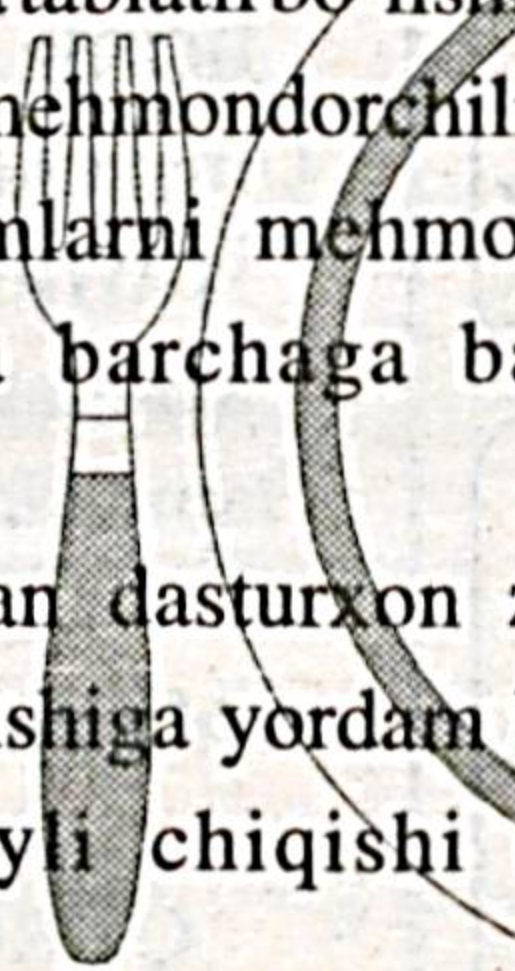
Har bir mehmonga mo'ljallab bittadan likopcha, uning chap tomoniga sanchqi, o'ng tomoniga esa qoshiq bilan pichoq qo'yiladi. Pichoqning tagini likopga qaratib, qoshiq va sanchqini esa bukilgan tomonini pastga qaratib qo'yiladi.

Tuz, murch va sirka solingan ziravordonni stol o'rtasiga, hammaning qo'li yetadigan joylarga chiroyli qilib taxlab qo'yiladi.

Qog'oz salfetkalarni stakanga solinib, stolni bo'sh yeriga qo'yiladi.

Stolning har qayeriga sochiqlar ham tashlab qo'yiladi. Ichimliklar xiliga qarab har xil, har bir mehmonga mineral suv uchun bokal yoki stakan qo'yiladi.

Shahnoza OYDINOVA,
O'zDJTning jurnalistika fakulteti,
1-bosqich talabasi.

Dasturxonni tuzatish va mehmon kutish ham katta san'atdir. Buning uchun ma'lum qoidalarga rioya qilish bilan birga kishi uquvli va tabiatli bo'lishi kerak. To'y va boshqa mehmondorchiliklarga tayyorlangan taomlarni mehmonlarga chiroyli qilib va barchaga barobar taqsimlash kerak.

Yaxshi bezatilgan dasturxon ziyofat ko'ngildagidek o'tishiga yordam beradi. Dasturxon chiroyli chiqishi uchun

Gulnora xola Anvarlarnikiga mehmonga keldi:

-Anvar, men seni xursand qilmoqchiman. Lekin, eng avvalo oyingdan xulq-atvoringni so'rab ko'raman.

-Xolajon, meni haqiqatan ham xursand qilmoqchi bo'lsangiz, yaxshisi so'rab o'tirmang, - dedi Anvar.

x x x

-Seni nega xo'tik deb aytdimmi endi tushungandirsan? - so'radi tog'a jiyaniidan.

-Bo'lmasam-chi, tog'ajon. Men hali siz kabi katta emasman-da...

x x x

Mehmonlar davrasida o'tirgan Behzod to'satdan gapira boshladi:

-Dada, Yusuf akam uch marta uylanganlar-a?

-Nega unday deyapsan, akang bir marta uylangan-ku, axir, - koyidi dadasi.

-Nega bo'lmasa yon daftarchalarida «3-martda uylanganman» deb yozib qo'yganlar?

Ibrohim MURODULLAYEV,
Navoiy viloyati, Xatirchi tumanidagi
24 - maktab o'quvchisi.

-Bir sutkada necha soat bor?

-Yigirma besh...

-Nima deding?

-Domla, axir o'zingiz qishda kunlar bir soatga uzayadi, degandingiz-ku...

x x x

-Missisipi daryosida nima ko'p?

-Unda «i» harfi ko'p, «s» harfi esa «i» dan bitta kam.

x x x

-Qani, menga yerning yumaloq shaklda ekanini isbotlab ber-chi?

-Kechirasiz, ustoz, men hech qachon yerni yumaloq demaganman.

x x x

-Chaqmoqni nega biz avval ko'ramiz, keyin momaqaldiroqning ovozi eshitamiz?

-Chunki ko'zimiz qulog'imizga qaraganda sal oldinroqda joylashgan-da.

x x x

-Menga Shimoliy Qutbda yashaydigan hayvonlarning to'rttasini aytib ber-chi?

-Ikki oq ayiq va ikki pingvin.

Feruz OBIDOVA,
O'DK tibbiyot kollejining I-kurs, 30-guruh talabasi.

x x x **Qatralar**

Orzu - yaxshilik, sahoat suvlari va oliyjanoblik, sahiylik ozuqalari ila parvarish qilingan, o'z mevalari bilan barchani dilxush aylaguvchi qalb bog'ida ochilgan daraxt.

x x x

Ko'rshapalak - Olloh tomonidan hech bir toifaga kirishi nasib qilinmagan, shom mamlakatining malikasi.

Umr - baxt va g'am, shodlik va qayg'u, sahoat va adovat kabi yuklarni o'z tuyasiga ortgan karvon.

x x x

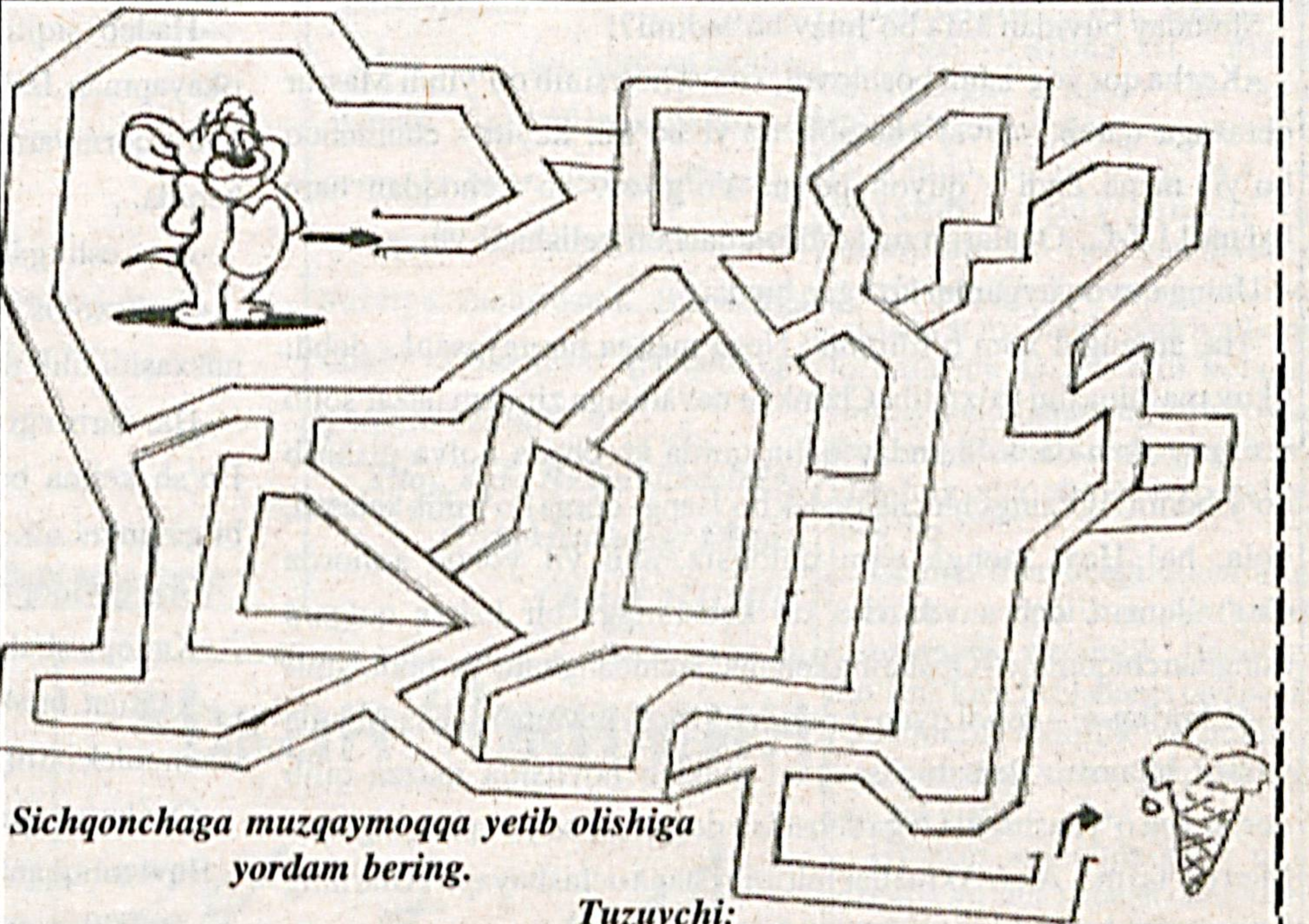
Kundalik - u shunday maktabki, o'zining bag'rida bebosh Ikkiyon va aqlli Beshbek degan o'quvchilarni tarbiyalaydi.

Gulmira YO'LDOSHEVA,
Navoiy viloyati, Xatirchi tumanidagi 24 - maktab o'quvchisi.

SKANVORD

Uy hayvoni →					← Non
	Rang				← Suv hayvoni
	↓	...			↗
		Alifbosi →			
	← Ol, ushla				Hasharot
			↓		
			Zaharli hayvon		
		← Mevali daraxt		↑	
			Nota		
		← Rang	↓		
		← Daraxt		↑	O'quv quroli
↓ Sayroqi qush				↑	
			→ Mashina turi		Ho'l

Tuzuvchi: Ravshan MALIKOV,
Toshkent shahar, Sobir Rahimov tumanidagi 46 - maktab o'quvchisi.

Sichqonchaga muzqaymoqqa yetib olishiga yordam bering.

Tuzuvchi: Ruslan MIRZAYEV,
Toshkent shahar, Yunusobod tumanidagi 239 - maktabning 7-sinf o'quvchisi.

QISHTAROVATI

Oq libos kiymishdir ona tabiat,
Uyquga cho'mgandir daraxtlar sokin.
Kuz o'rnin bo'shatib ketdi hijolat,
Na iloj, qudratli tabiat hokim.
Bir muddat begona qadrton tashvish,
Yillik zahmatlarga yasaldi yakun,
Borliq uzra hukmrondir qish,
Bobo dehqon olar endi bir oz tin...

Lobarxon BOZOROVA,

Poytaxt tumanidagi 56 - maktabning 11-sinf o'quvchisi.

VATAN

Yurtim mening ellar ichra yagona,
Shul sababdan bo'lmish barcha parvona.
Kelajak tomon odimlar mardona,
Jahon ichra yagona O'zbekistonim,
Jannatmakon gulzor, bog'u bo'stonim.
Senga qo'shiq kuylayman, alyor-alyor,
Bulbullar ishqingda kuylar zor-zor.
Kimlardir vaslingga zor xumor-xumor,
Jahon ichra yagona O'zbekistonim,
Jannatmakon gulzor, bog'u bo'stonim.

Xosiyat ABDURAIMOVA,

Xorazm viloyati, Bog'ot tumanidagi
3-son iqtidorli bolalar litsey-internatining
9- «V» sinf o'quvchisi.

QOR

Qor yog'ar, guppa-guppa,
Tomlar oppoq, oq supa.
O'ynab, zavqing keladi,
Sovuq shamol yeladi.

Fazilat QULTAYEVA,

Surxondaryo viloyati, Angor tumanidagi
23-o'rta maktabning 7- «V» sinf o'quvchisi.

TUPROQ

Tuproq!
Oyoq qo'ydim yuzingga, kechir,
Qanotim yo'q-da, yelsam shamollar kabi.
Tuproq!
Sen non kabi azizsan, axir,
Inson-chun yaraliding, shuldir sababi,
Senga o'xshayman, sensan matoyim.
Sendan olingandir qorilgan loyim,
Menga azizdiansan, muqaddas doim,
Sendan yaralganman, sen borar joyim.
Erk sabab boshlardan ketdi ko'lanka,
Endi chaqragaydir shu qaro ko'zlar.
Muzlardan chiqarar olov, alanga,
Loyingdan yaralgan shu o'tob yuzlar.

Ma'rifat TEMIROVA,

Qashqadaryo viloyati, Shahrisabz tumani,
Miraki shaharchasidagi 2-ixtisoslashgan
maktab-internatining
9- «A» sinf o'quvchisi.

Ertagimning sarlavhasidan ham bilib turibsiz: U - qishda bo'lib o'tgan voqeadan iborat. Qanday bo'lgan deysizmi? Shoshmasangiz, aytib beraman. Mendan chiroyli qilib aytish, sizdan esa - savol bermasdan, jimgina tinglash, kelishdikmi? Xo'p, demak, ertakni boshladim. Shunday qilib...

Bir bor ekan, bir yo'q ekan, serquyosh bir o'lkada kuz fasli tugab, ayozli kunlar boshlanibdi. Bolalar bu kunlarni orziqib-judayam sog'inib kutishgan ekan. Ayozli kunlarni sog'inishgan ekan-da, dersiz? Hecham-da! Ular oppoq va momiq qorni sog'inishgan ekan! «Eh, tezroq qor yog'saydi, mazza qilib chana uchardik, Qorbobo yasardik!», deyishar ekan-da. Qolaversa, oradan bir oy o'tib ham biror marta qor yog'magan ekan. Yangi yil ham yaqinlashib qoldi, deyishibdi ular, nahotki shuncha kutganimiz chippakka chiqsa...

Tabiatning tabiati qiziq-da: U ham bolalarni jon-dilidan yaxshi ko'radi. Yangi yilga uch kun qolganda deng, gupillatib qor yog'ib beribdi. Ana xursandchiligu mana xursandchilik!

Lekin Masrurjonga tashqariga chiqib o'ynashga buvisining ruxsat bergisi kelmabdi.

Shunday buvidan xafa bo'lmay bo'ladimi?!

«Kecha qor yog'ishni boshlovdi, - deya ho'rsinib qo'yibdi Masrur derazaga qarab, -avval chumoli bo'yi bo'ldi, keyin - chumchuq bo'yi, mana endi - quyon bo'yi. Yo'g'-ey, qo'zichoqdan ham baland! Uf-f... Opalarim maktabdan qachon kelishadi-yu...»

Uning qovoq uyganini ko'rgan buvisi:

-Ha, arpangni xom o'rdimmi? Nega menga tumtaysan! - debdi tikuv mashinasini to'xtatib. Chunki u nevarasiga zimdan nazar solib o'tirgan ekan-da. - Shunday qalin qorda ko'chada xolva pishirib qo'yibdimi?! O'zing chinchaloqdek bo'lsang - qorga ko'milib ketasan, bola, ha! Hey, menga qara quloqsiz, shu yil yozda anhorda cho'milaman, deb suvda cho'kib ketishingga bir bahya qolgani esingdan chiqdimi, a? Opalaring kelguncha chidabgina o'tir, bildingmi!

-E, boring-e! - debdi uyda dimiqib o'tirgan nevarasi. - Ularni juda yaxshi bilaman: dars tugasa ham maktab hovlisida mazza qilib qorbo'ron o'ynashadi. Uyga shoshish degan narsa yo'q ularingizda. Men bo'lsam... Ana, Akmallar miriqib chana uchishayapti! Ularning ham ruxsat berib qo'ygan buvisi bordir?!

-Uchsa uchaversin... Ular boshqa, sen boshqa.

-Nima, ularning shoxi bor ekanmi? Ularga mumkin-u...

-Ha, shoxi bor! Yaxshilab qarasang - tojini ham ko'rsan...

Qutildimmi endi?

-Siz o'zi shunaqa - yomon buvisiz! - Yig'lamoqdan beri bo'libdi Masrur. - Qachon qarasang - «unaqa qilma», «bunaqa mumkinmas»... Undan ko'ra, uyda o'tirmasdan bog'chaga borganim yaxshiydi!

Sobir JABBOR

-Bog'chaga? He-he... Kim senga qishning ayozida sovuq suv ichsin dedi? Shoshmasang, ertagina yana borasan o'sha bog'changga.

-Siz o'zi... Boshqalarning buvisi tillo, bildingizmi!

-Ha, men yalmog'izman! Sen o'zi qanaqa bolasan? Ertalabdan beri qulog'ingga tanbur chertyapmanmi, a? Kim seni qor o'ynagani chiqmaydi, dedi! Chiqmaysan emas, chiqasan. Opalaring kelsa bo'lgani. Menga qara, sen o'zi o'zbekchani tushunasanmi? Yo, qirg'izcha qilib gapiraymi?

-Ol-a, bu kishimni qarang! - kulgusi qistabdi Masrurning, - Qirg'izchani bilmaydilaru...

Buvisi uning yuzi muloyimlashganini ko'rib «yumshabdi»:

-Hadeb siqilaverma, toychoq'im. Mana senga ichi jun qo'lqop tikayapman. Issiqqina yurasan - qo'ling muzlamaydi... E, xudo ko'tarsin o'sha qorniyam! Kel, bag'ringa bosib ertak aytib beray. Qor malikasi haqida...

-Ey... eshitganman uni! U ham sizga o'xshagan-da!

«Ana xolos... Men kechadan beri buni deb o'lib-tirilib qo'lqop nusxasini olib tikib yotsamu... Arazlabdi, bolasi tushmagur...»

-Ha, darrovginada «po'm» bo'ldilarmi? Ajab qilasan, xo'p qilasan! Bo'sh kelma bola... Bittayu bitta buvingman, a! Ana, eshik ochiq: bilganingni qil... Faqat, mana bu qo'lqopni kiyib ol.

-Shu qo'lqopni deb shu-u-uncha kutdirdingizmi?!

-Xudoga shukr qil. Vaqtdan avvalroq bitdi...

-Rahmat buvijon! - Masrur qo'lqopni qo'lga ilar-ilmas ko'chaga shamoldek otilibdi.

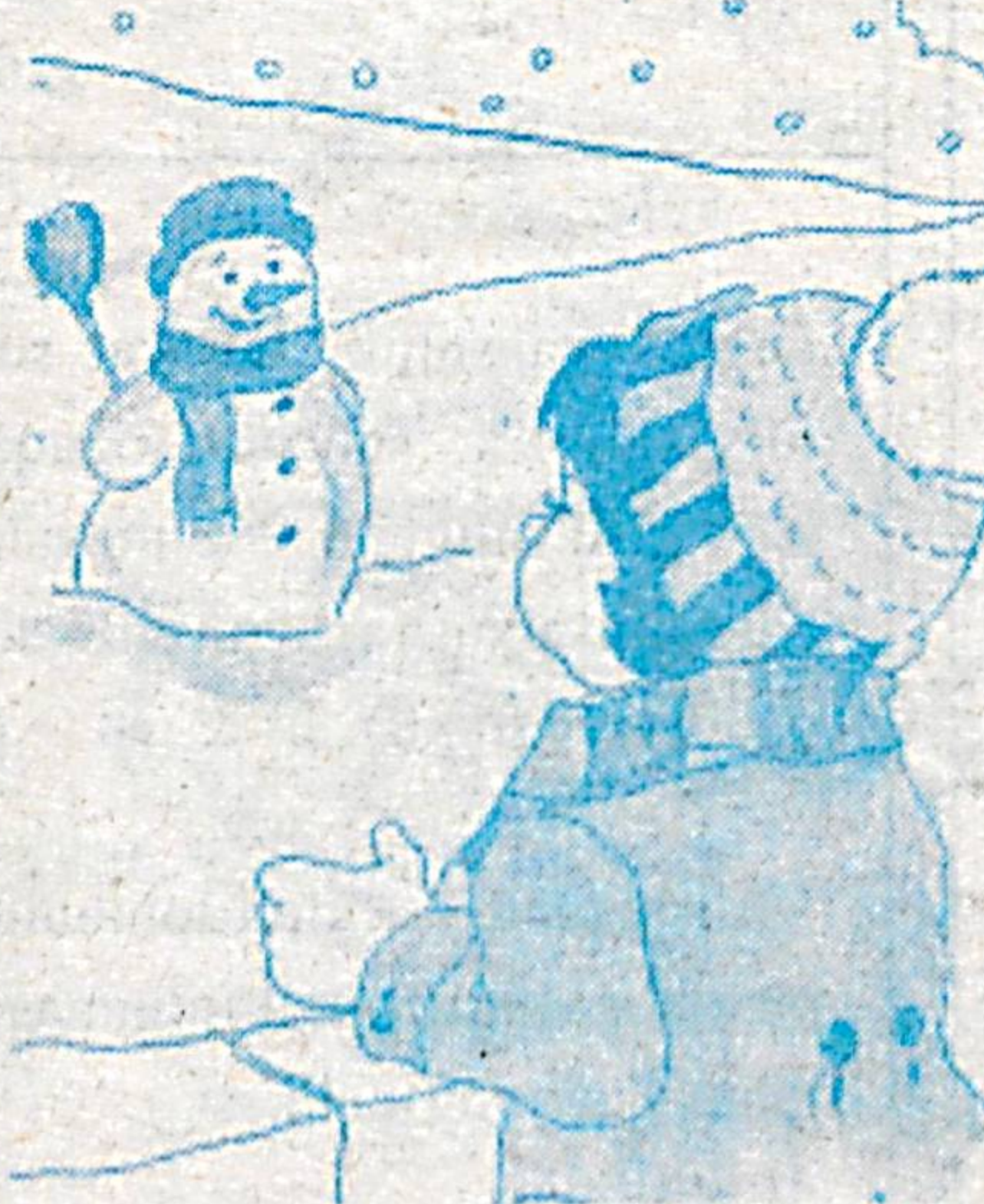
-Opalaring kelguncha bir chekkada o'ynab tur!...

Buvi toliqqanidan o'rniga borib yonboshlabdi.

...Bolalik payti emish... Tevarak-atrofnig qor qoplagan. Masrur bilan birga chana uchishayotganmish... O'zi Masrurga qarab: «Qo'lqopingni yo'qotib qo'yma!» der emish.

Bunisi endi buvining tushidagi oppoq ertak, nima dedingiz?

QISH ERTAGI

Ona yurtning - oltin beshigining
TONG
Yulduzi

O'zbekiston bolalari va
o'smirlarining gazetasi

Muassislar:
O'ZBEKISTON
MATBUOT VA
AXBOROT AGENTLIGI,
O'ZBEKISTON
RESPUBLIKASI XALQ
TA'LIMI VAZIRLIGI,
«KAMOLOT»
YOSHLAR IJTIMOY
HARAKATI,
«SOG'LOM AVLOD
UCHUN» XAYRIYA
JAMG'ARMASI

BOSH MUHARRIR:
Umida ABDUAZIMOVA
TAHRIR HAY'ATI:
Shuhrat AHMEDOV,
Jamoliddin FOZILOV,
Oynisa
MUSURMONOVA,
Qahramon
QURONBOYEV,
Feruz JALILOVA
(Bosh muharrir o'rinbosari),
Po'lat MO'MIN,
Mukarrama MURODOVA,
Tohir MULLABOYEV,
Ergashvoy SARIQOV.

Nashir «Ijod dunyosi»
nashriyot uyi.

Gazeta «Ijod dunyosi»
nashriyot uyi kompyuter
bo'limida terib sahifalandi.
Hajmi A-3, 2 bosma
taboq.

«Sharq» nashriyot-
matbaa aksiyadorlik
kompaniyasida ofset usulida
bosildi.

Korxonalar manzili:
«Buyuk Turon»
ko'chasi, 41.
Buyurtma № 1- 55
Gazetani
Ma'suda IRISNAZAROVA
sahifaladi.
Navbatchi:
Feruz ODILOVA

Ro'yxatdan o'tish tartibi
№ 000137
Manzilimiz: 700129,
Toshkent shahri, Navoiy
ko'chasi, 30-uy.

Tel: 144-63-08
144-63-75